

(I)migranti i mi -

jučer, danas, sutra

Ivan Plantić, Vela Luka
ivan.plantic79@gmail.com

Još su stari Latini govorili da dobar analitičar mora iscrpiti temu, a ne čitatelje. Promišljajući tako temu za novi broj Lanterne, odlučio sam verbalizirati neka svoja razmišljanja o temi koja je aktualna, svevremenska, a opet integralno naša, naše jučer, danas i sutra, dio otočkog identiteta. Jer, migracije su stvarale i rušile carstva i države; one su sastavni dio priče o čovjeku još od dana kad su Adam i Eva bili protjerani s Gospodnjeg kolhoza, od Olduvaija i Hadara do Linuse i Lampeduse, od anekumene do ekumene. Odnosno, u našem slučaju, nas otočana, od postanka civilizacije do prijetnje opstanku iste.

Sredozemlje, kao svojevrsna vrata naroda, oduvijek je omogućavalo fluktuaciju kultura, nekad kucajući na ta vrata, nekad udarajući zvekirom, nekad zvoneći za uzburu, ali uvijek i dajući i uzimajući istovremeno. Povijest civilizacije na Korčuli počinje upravo imigrantima; riječ koja je dobrom dijelu Europljana danas simpatična poput bronhitisa, u našem slučaju trebala bi moći nadići uske okvire zatvorenosti u vlastite nutrine. Jer, tog davnog 4. stoljeća prije Krista su imigranti, kolonizatori, Isejci osnivanjem kolonije u Lombardi začeli civilizacijski i kulturološki kontinuum koji u neprekinutom nizu traje do danas. Europa se danas, kažu, gnuša tirana, a upravo je jedan takav, Dionizije sa Sirakuze, indirektno pokrenuo uljudbu na Korčuli; lumbardska psefizma ujedno je i zemljišnik i pravni akt i najstariji trag pismenosti na otoku, dokazujući nam kako su se i u vremena koja volimo smatrati mračnima na jedan ne tako mračan način uspijevali regulirati odnosi doseljenika i domicilnog

Povijest civilizacije na Korčuli počinje upravo imigrantima; riječ koja je dobrom dijelu Europljana danas simpatična poput bronhitisa, u našem slučaju trebala bi moći nadići uske okvire zatvorenosti u vlastite nutrine.

življa, nešto što Europu dva tisućljeća kasnije vrlo često stavlja u istu rečenicu s migrenom.

Kroz burna stoljeća naše nacionalno odrastanje i migracije išli su ruku pod ruku; na otoku je, prilično nesvojstveno otoku, često bilo kao na kolodvoru. U toj priči nekad smo prihvaćali imigrante, nekad smo imigranti postajali i sami, ovisno o spletu povijesnih okolnosti. Migracije u otočkom kontekstu uglavnom nisu predstavljale geografski pojam koliko zbirnu imenicu, sublimaciju svega onoga što život na jednom otoku čini žuljevitim i bremenitim, a opet privlačnim i vrijednim življenja.

U kamenu ništa ljudsko, u ljudima sve kameno; ne bismo danas trebali bili kameni kad promišljamo ovu temu, pogotovo ako se sjetimo, primjerice, kraja 1924. i početka 1925., kad je 1200 ljudi iz Blata prešlo ocean postajući imigrantima na južnoj hemisferi, zbog čega i danas samo u Sydneyu živi tri puta više Blačana nego u Blatu, baš kao što, primjerice, New York ima više Iraca nego cijela Irska. Nisam slučajno naveo Irsku kao egzemplar - Irska je možda jedina zemlja Europe koja je u XIX. stoljeću imala više stanovnika nego danas, a Hrvatska *fast forward* kroči tim putem. I Irska i Korčula su otoci, oba obilježena snažnim migracijama (bolest krumpira kod njih, bolest vinove loze kod nas), brojne dijaspore, ali ipak različitih pogleda na pitanje imigranata.

Uopće, zašto je danas u Europi, a ni mi nismo izuzetak, pitanje imigranata, dođoša, toliko aktualno da padaju Vlade, ali i maske s humane i empatične fasade Europe? Reći ćete - ali oni su drugačiji, odbijaju se prilagoditi, donose nesigurnost? Otpisat ću vam protupitanjem - zar ste zaboravili na sigurnost i spremnost prilagodbe koju su Europljani kao imigranti pokazali u Africi, Aziji, Australiji, Americama? Tu europsku spremnost

prilagodbe deseci milijuna platili su glavom i to je hipoteka koju Europa i danas otplaćuje.

Imigranti i mi - takvo je naše jučer i naše danas.

A sutra?

Sjećam se studentskih dana u Zadru i rijetkih tamnopusih Zadrana, sinova lokalnih pomoraca; i ja i zadarske djevojke gledali smo ih sa simpatijama i zanimanjem, iz različitih razloga, dakako. Naša budućnost bit će, po svemu sudeći, sve manje svijetla, s puno više pigmenta i to je ireverzibilan proces u kojem ja ne vidim nikakvu negativnost. Ne nalazim nikakvih ugroza našem otočnom identitetu i tradiciji jer i sad nam mladost, primjerice, puno više nego južnjački, mediteranski preferira istočnjački melos, jer nam je gastronomija sve manje tradicionalna, a sve više globalna, jer će vam daskora za komunikaciju s unucima puno više trebati engleski ili njemački nego luški govor...

Uostalom, najveću prijetnju opstojnosti hrvatskog naroda ne predstavljaju imigranti nego domaći ljudi.

Hrvati.

Oni najveći.